

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL STUDIJŲ PAKOPŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2011 m. lapkričio 21 d. Nr. V-2212

Vilnius

Siekdamas užtikrinti aukštųjų mokyklų skirtingų pakopų teikiamų laipsnių palyginamumą šalies viduje ir kitose šalyse, skatinant studentų judumą šalies ir tarptautiniu mastu:

1. T v i r t i n u Studijų pakopų aprašą (pridedama).

2. R e k o m e n d u o j u šio įsakymo 1 punktu patvirtintu Studijų pakopų aprašu vadovautis institucijoms, kurios rengia, tvirtina, vykdo ir vertina studijų programas.

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

GINTARAS STEPONAVIČIUS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministro 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymu
Nr. V-2212

STUDIJŲ PAKOPŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Studijų pakopų aprašas (toliau – Aprašas) apibūdina Lietuvos aukštojo mokslo sistemoje teikiamus kvalifikacinius ir mokslo (meno) daktaro laipsnius (toliau – laipsniai). Aprašu remiamasi klasifikuojant, vertinant ir lyginant Lietuvos aukštojo mokslo sistemos teikiamus laipsnius ir juos lyginant su kitose šalyse teikiamais kvalifikaciniais laipsniais. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. [23-593](#); 2011, Nr. [38-1804](#)), Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. [54-2140](#)), Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 (Žin., 2010, Nr. [56-2761](#)), atsižvelgiant į 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL 2008 C111, p. 1–7) (toliau – Rekomendacija), Europos aukštojo mokslo erdvės sąrangą ir aukštojo mokslo pakopų aprašus, dėl kurių vykstant Bolonijos procesui, 2005 m. gegužės 19–20 d. susitikimo Bergene metu susitarė 45 Europos šalių už aukštąjį mokslą atsakingi ministrai, ir į 1999 m. birželio 19 d. pasirašytos Bolonijos deklaracijos dėl Europos aukštojo mokslo erdvės nuostatas.

2. Aprašo paskirtis:

2.1. apibūdinti esminius atskirų studijų pakopų kokybinius skirtumus;

2.2. užtikrinti aukštųjų mokyklų skirtingų pakopų teikiamų laipsnių palyginamumą šalies viduje ir kitose šalyse skatinant studentų judumą šalies ir tarptautiniu mastu;

2.3. aiškiau reglamentuoti laipsnių įgijimo, vertinimo ir pripažinimo procesą ir prieinamumą;

2.4. informuoti besirengiančius studijuoti ar studijuojančius asmenis, darbdavius, studijų programas rengiančius, vykdančius ir vertinančius asmenis apie keliamus reikalavimus siekiant įgyti laipsnius, apie tolesnio mokymosi ir (ar) darbo galimybes;

2.5. skatinti mokymąsi visą gyvenimą Lietuvos aukštojo mokslo sistemoje.

3. Kiekvienos pakopos studijų rezultatai aprašomi pagal šiuos struktūrinius elementus: žinias ir jų taikymą, gebėjimus atlikti tyrimus, specialiuosius gebėjimus, socialinius gebėjimus ir asmeninius gebėjimus.

4. Aprašo 3 punkte išvardintų struktūrinių elementų paaiškinimai išdėstyti Aprašo 1 priede.

II. PIRMOJI STUDIJŲ PAKOPA

5. Profesinio bakalauro laipsnis arba profesinio bakalauro laipsnis ir kvalifikacija įgyjama studijuojant pirmojoje studijų pakopoje pagal koleginių studijų programas. Teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka profesinio bakalauro laipsnis arba profesinio bakalauro laipsnis ir kvalifikacija gali būti įgyjama studijuojant pagal laipsnio nesuteikiančias studijų arba perkvalifikavimo programas ir (arba) iš profesinės veiklos patirties ir mokantis savarankiškai.

6. Bakalauro laipsnis įgyjamas studijuojant pirmojoje studijų pakopoje pagal universitetinių studijų programas. Teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka bakalauro laipsnis gali būti įgyjamas studijuojant pagal laipsnio nesuteikiančias studijų arba perkvalifikavimo programas ir (arba) iš profesinės veiklos patirties ir mokantis savarankiškai.

7. Profesinio bakalauro, bakalauro laipsnis atitinka:

7.1. Lietuvos kvalifikacijų sandaros šeštąjį lygį pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą;

7.2. Europos kvalifikacijų sąrangos šeštąjį lygmenį pagal Rekomendacijos II priedą;

7.3. Europos aukštojo mokslo kvalifikacijų sąrangos pirmąją studijų pakopą.

8. Pirmosios studijų pakopos studijų rezultatų aprašymas išdėstytas Aprašo 2 priede.

9. Asmenims, baigusiems pirmosios pakopos studijas, išduodamas:

9.1. profesinio bakalauro diplomas ir diplomo priedėlis – baigusiems koleginių studijų programą ir įgijusiems profesinio bakalauro laipsnį arba profesinio bakalauro laipsnį ir profesinę kvalifikaciją;

9.2. bakalauro diplomas ir diplomo priedėlis – baigusiems universitetinių pirmosios pakopos studijų programą ir įgijusiems bakalauro laipsnį arba bakalauro laipsnį ir profesinę kvalifikaciją.

10. Baigusieji pirmosios pakopos universitetines ir kolegines studijas gali toliau jas tęsti studijuodami pagal antrosios pakopos studijų programas universitetuose. Absolventai, siekiantys studijuoti antrosios pakopos studijose, turi atitikti studijų krypties ar kryptių grupės apraše bei aukštosios mokyklos nustatytus išankstinius reikalavimus, turėti žinių ir gebėjimų, būtinų studijoms pagal tam tikros krypties programas. Absolventai taip pat gali studijuoti pagal laipsnio nesuteikiančias studijų programas.

III. ANTROJI STUDIJŲ PAKOPA

11. Magistro laipsnis įgyjamas studijuojant pagal antrosios pakopos ar vientisųjų studijų programas aukštosiose mokyklose ir (arba) teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka – pagal laipsnio nesuteikiančias studijų arba perkvalifikavimo programas ir (arba) iš profesinės veiklos patirties ir mokantis savarankiškai.

12. Asmenims, baigusiems antrosios pakopos teologijos studijų programas, suderinus su Katalikų Bažnyčios vadovybe, gali būti suteikiamas teologijos licenciato laipsnis.

13. Magistro, teologijos licenciato laipsnis atitinka:

13.1. Lietuvos kvalifikacijų sandaros septintąjį lygį pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą;

13.2. Europos kvalifikacijų sąrangos septintąjį lygmenį pagal Rekomendacijos II priedą;

13.3. Europos aukštojo mokslo kvalifikacijų sąrangos antrosios pakopos studijas.

14. Antrosios studijų pakopos studijų rezultatų aprašymas išdėstytas Aprašo 3 priede.

15. Asmenims, baigusiems universitetines antrosios pakopos arba vientisųjų studijų programas ir įgijusiems magistro laipsnį, arba magistro laipsnį ir kvalifikaciją, arba teologijos licenciato kvalifikacinį laipsnį, išduodamas magistro diplomas ir diplomo priedėlis (priedas);

16. Baigusieji antrosios pakopos studijas gali toliau jas tęsti doktorantūroje. Šios studijų pakopos absolventai taip pat gali studijuoti pagal laipsnio nesuteikiančias studijų programas.

IV. TREČIOJI STUDIJŲ PAKOPA

17. Mokslo (meno) daktaro laipsnis įgyjamas studijuojant mokslo (meno) doktorantūroje mokslo ir studijų institucijose ir (arba) Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais studijuojant savarankiškai.

18. Asmenims, baigusiems mokslo (meno) doktorantūrą ir apgynusiems disertaciją (meno projektą), išduodamas įgytą mokslo (meno) laipsnį liudijantis diplomas.

19. Mokslo daktaro, meno daktaro laipsnis atitinka:

19.1. Lietuvos kvalifikacijų sandaros aštuntąjį lygį pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą;

19.2. Europos kvalifikacijų sąrangos aštuntąjį lygmenį pagal Rekomendacijos II priedą;

19.3. Europos aukštojo mokslo kvalifikacijų sąrangos trečiosios pakopos studijas.

20. Trečiosios studijų pakopos studijų rezultatų aprašymas išdėstytas Aprašo 4 priede.

21. Baigusieji trečiosios pakopos studijas tobulinasi mokslinių tyrimų ir akademinės veiklos srityse siekdami mokslinės ir akademinės karjeros. Šios studijų pakopos absolventai taip pat gali studijuoti pagal laipsnio nesuteikiančias studijų programas.

**KIEKVIENOS PAKOPOS STUDIJŲ REZULTATŲ APRAŠYMO STRUKTŪRINIŲ
ELEMENTŲ
PAAIŠKINIMAS**

Aprašo dalys	Paaiškinimas
Žinios, jų taikymas	Aprašomos būdingos žinios, jų taikymas studijų ir profesinės veiklos srityse.
Gebėjimai atlikti tyrimus	Aprašomi įvairūs darbo su duomenimis gebėjimai, apibūdinant taikomus duomenų surinkimo ir analizės metodus ir technikas, reikalingas veiklos problemoms spręsti, taikomiesiems ir fundamentiniams moksliniams tyrimams vykdyti, inovacijoms diegti.
Specialieji gebėjimai	Aprašomi gebėjimai naudoti specialias metodines, technines, organizacines ir kitas priemones profesinės veiklos ir studijų srities uždaviniams spręsti.
Socialiniai gebėjimai	Aprašomi bendravimo ir bendradarbiavimo, žinių, supratimo ir įgūdžių perteikimo gebėjimai, taikomi įvairiose profesinės veiklos ir studijų situacijose, prisiimamos etinės ir pilietinės atsakomybės lygmuo.
Asmeniniai gebėjimai	Aprašomi asmeninio ir profesinio tobulėjimo reikalavimai, kūrybingumas, savarankiškumas, vertybinės nuostatos.

PIRMOSIOS STUDIJŲ PAKOPOS STUDIJŲ REZULTATŲ APRAŠYMAS

Aprašo dalys	Paaiškinimai	
	Profesinis bakalauras	Bakalauras
Žinios, jų taikymas	Praktinį veiklos srities išmanymą suteikiančios naujausiais atradimais grindžiamos profesinės veiklos žinios, kurias gebama taikyti nustatant ir sprendžiant kompleksines konkrečias ar abstrakčias veiklos srities problemas.	Įvairiapusį teorinį studijuojamos srities ir profesinės veiklos pažinimą suteikiančios naujų fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų rezultatais pagrįstos integruotos profesinės veiklos ir studijų srities žinios, kurias gebama taikyti plačiose tarpdalykinėse studijų ar profesinės veiklos srityse.
Gebėjimai vykdyti tyrimus	Geba rinkti ir analizuoti duomenis, reikalingus konkrečioms profesinės veiklos ir inovacijų diegimo problemoms spręsti.	Geba rinkti ir analizuoti duomenis, reikalingus svarbioms mokslinėms, profesinės veiklos problemoms spręsti, kultūrinei ir meninei kūrybai, naudojantis fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų pasiekimais ir metodais.
Specialieji gebėjimai	Geba planuoti, organizuoti, vykdyti ir vertinti praktines veiklas konkrečiose profesinės veiklos srityse, savarankiškai pasirinkdamas technologines, organizacines ir metodines priemones.	Geba planuoti, organizuoti, vykdyti ir vertinti veiklas profesijų ir studijų kontekste, savarankiškai pasirinkdamas kompleksines technologines, organizacines ir metodines priemones.
Socialiniai gebėjimai	Geba bendrauti su specialistais ir kitais asmenimis sprendžiant profesinės veiklos uždavinius. Imasi atsakomybės už savo ir pavaldžių darbuotojų veiklos kokybę vadovaudamasis profesine etika ir pilietiškumu. Geba perteikti veiklos srities žinias ir supratimą besimokantiejiems.	Geba bendrauti su specialistais ir visuomene sprendžiant profesinės veiklos ar studijų srities uždavinius, pristatant atliktą veiklą ir jos rezultatus. Imasi atsakomybės už savo ir pavaldžių darbuotojų veiklos kokybę ir jos vertinimą vadovaudamasis profesine etika ir pilietiškumu. Geba perteikti studijų ir veiklos srities žinias ir supratimą specialistams ir kitiems besimokantiejiems
Asmeniniai	Geba savarankiškai mokytis savo	Geba savarankiškai mokytis savo profesinės

Aprašo dalys	Paaiškinimai	
	Profesinis bakalauras	Bakalauras
gebėjimai	profesinės veiklos srityje. Suvokia moralinę atsakomybę už savo veiklos ir jos rezultatų poveikį visuomeninei, ekonominei, kultūrinei raidai, gerovei ir aplinkai.	veiklos ir studijų srityje ir planuoti mokymosi procesą. Suvokia moralinę atsakomybę už savo veiklos ir jos rezultatų poveikį visuomeninei, ekonominei, kultūrinei raidai, gerovei ir aplinkai.

Studijų pakopų aprašo
3 priedas

ANTROSIOS STUDIJŲ PAKOPOS STUDIJŲ REZULTATŲ APRAŠYMAS

Aprašo dalys	Paaiškinimas
Žinios, jų taikymas	Fundamentinių arba taikomųjų mokslinių tyrimų (meno projektų tiriamųjų dalių) rezultatais grindžiamos naujausios studijų ar veiklos srities žinios, kurias geba taikyti sprendžiant uždavinius naujoje ar nežinomoje aplinkoje, vykdant mokslinius tyrimus arba užsiimant profesionaliąja menine veikla, diegiant naujoves.
Gebėjimai vykdyti tyrimus	Geba analizuoti, sintetinti ir vertinti studijoms, mokslinei (meno), profesinei veiklai ir naujovių diegimui reikalingus tyrimų duomenis, geba integruoti žinias ir valdyti sudėtingas situacijas, priimti sprendimus, kai nėra išsamios ir apibrėžtos informacijos, įvertinti alternatyvius sprendimo variantus bei galimą poveikį aplinkai.
Specialieji gebėjimai	Geba pritaikyti turimas žinias ir jomis remiantis rengti naujas priemones (technines, metodines, informacines, organizacines-vadybines), reikalingas moksliniams tyrimams, studijoms, kultūrinei ir meninei veiklai vykdyti arba naujovėms diegti.
Socialiniai gebėjimai	Geba aiškiai, argumentuotai perteikti apibendrintą informaciją specialistams ir kitiems asmenims, ją kritiškai vertindamas. Imasi atsakomybės už savo ir pavaldžių darbuotojų veiklos kokybę ir jos vertinimą, vadovaudamasis profesine etika ir pilietiškumu. Imasi atsakomybės už savo ir pavaldžių darbuotojų veiklos tobulinimą.

Aprašo dalys	Paaškinimas
Asmeniniai gebėjimai	Geba savarankiškai planuoti mokymosi procesą, savarankiškai pasirinkti tobulinimosi kryptį ir toliau lavintis (mokyti) savarankiškai. Geba pasinaudoti mokslinių tyrimų (meninės veiklos) žiniomis, turi tiriamojo darbo patirties bei sisteminio ir strateginio mąstymo įgūdžių savarankiškai profesinei veiklai ir moksliniam tiriamajam darbui (meninei veiklai). Geba priimti inovatyvius sprendimus, įvertindamas galimas visuomenines ir etines veiklos pasekmes. Veikia suvokdamas moralinę atsakomybę už savo veiklos ir jos rezultatų poveikį visuomeninei, ekonominei, kultūrinei raidai, gerovei ir aplinkai.

Studijų pakopų aprašo
4 priedas

TREČIOSIOS STUDIJŲ PAKOPOS STUDIJŲ REZULTATŲ APRAŠAS

Aprašo dalys	Paaškinimas
Žinios, jų taikymas	Naujausios sistemingos mokslinių tyrimų arba meninės veiklos žinios, kurias geba taikyti kuriant naujas fundamentines žinias ir idėjas, sprendžiant strateginio pobūdžio veiklos uždavinius.
Gebėjimai vykdyti tyrimus	Geba pasiūlyti, analizuoti, sintetinti, sisteminti ir kritiškai vertinti naujas ir sudėtingas idėjas, ieškant originalių mokslinių, meninės veiklos ir visuomeninės reikšmės strateginių sprendimų, sprendžiant sudėtingas mokslo, visuomenės ir kultūros plėtros, profesinės veiklos arba meninės veiklos problemas. Geba planuoti ir vykdyti fundamentinius ir taikomuosius mokslinius didelės apimties tyrimus arba kultūros ir meno projektus, kurie reikšmingai išplečia žinių ribas.
Specialieji gebėjimai	Geba, remiantis naujausiomis mokslinių tyrimų teikiamomis žiniomis, kurti originalias mokslinių tyrimų, studijų, kultūrinės ir meninės veiklos, naujovių kūrimo priemones ir instrumentus. Geba savarankiškai dirbti intelektualinį, meninį ir kūrybinį darbą.
Socialiniai gebėjimai	Geba bendrauti su kolegomis, mokslinė bendruomene ir visuomene, perteikiant savo veiklos srities naujoves ir tolesnės plėtros perspektyvas, plėtoti kūrybinę veiklą bei kultūrą, skatinti visuomenės raidai palankią techninę, visuomeninę ir kultūrinę pažangą.
Asmeniniai gebėjimai	Geba tobulėti, projektuoti tolesnę savo ir ekspertų komandos mokymosi perspektyvą. Imasi atsakomybės kritiškai vertinti strateginius savo veiklos srities sprendimus, geba

	greitai reaguoti į dinamiškus visuomeninės, ekonominės, kultūrinės ir technologinės aplinkos pokyčius, atskleisti ir plėtoti kūrybinius intelektinius asmens gebėjimus.
--	---
